

STADSLEVEN

Wilt u reageren. Tips?
Mail: ac.stadsleven@ad.nl

WICHARD
MAASSEN

Dat is boven snok: potje blufscrabble prottelt de geest

Yoeke Nagel is een *libospirate* (1) persoonlijkheid. Ze stond aan de wieg van Loesje, het zich over de wereld verbazende, spitsvondige af-fichemeisje, en geeft workshops 'damestasjeslezen'.

Onlangs heeft de creatieve Arnhemse (46), die een blauwe maandag in Amersfoort woonde, weer iets nieuws bedacht: blufscrabble. Het kan snel gaan, want binnenkort vindt in De Oude Viltfabriek het eerste Nederlands kampioenschap plaats. De inzet is een gouden *chimoto* (2).

Het idee borrelde spontaan op, afgelopen zomer, in een voortent. Medecampinggast Miek kwam langs voor een spelletje klassiek scrabble en vroeg terloops of 'de verleden tijd van zelfstandige naamwoorden' ook goed zou worden gerekend. Yoeke: „Ik wist dat ik een waardige tegenstander had gevonden. Tot dan toe hadden veel scrabblepartners met grote weerstand gereageerd als ik een woord neerlegde dat ze nog niet kenden.”

Het neerleggen van een niet-bestaand blufwoord, dat onbekend moet zijn bij Van Dale, levert volgens haar dubbel plezier op en leidt vaak ook nog tot drie- tot viermaal zoveel punten. Heel eerlijk gezegd, was het Yoeke daar in eerste instantie om te doen. Maar toen ze het eerste potje blufscrabble speelde, ge-

beurde er iets merkwaardigs. „Het verandert de geest. Alsof die zich bevrijd voelt en *prottelt* (3): ervandoor stormt om nog meer nieuwe gedachten voort te brengen. Dat *reludeert* (4) enorm.”

Het is niet te vermijden dat als 'bijvangst' een bestaand woord op het bord belandt. Dat mag. Een 'la', 'qua' of 'om' zit immers in een klein hoekje.

JURY

Denk niet dat alles gepermitterd is. Een speler moet met een overtuigende theorie op de proppen komen, zodat het bestaansrecht van een nieuw woord boven *snok* (5) staat. Bij onenigheid beslist een jury.

Blufscrabble is Yoeke op het lijf geschreven. Ze houdt erg van spelen met taal, 'omdat het gedachten en informatie kan overbrengen van het ene hoofd naar het andere'. „En in elk hoofd gebeurt er weer iets anders met de woorden die je gebruikt.”

Ooit werkte Yoeke in een drukkerij. Daar kwam ze tot de ontdekking dat teksten schrijven leuker was dan drukken. Mensen in haar omgeving raadden haar aan journalist te worden. „Ik belde met HP/De Tijd om een interview aan te bieden. Daar wilde de redactie nog voor betalen ook, dus leek me journalistiek een goede beroepskeuze.”

Artikelen werden boeken. Inmiddels heeft Yoeke een reeks titels op haar naam staan zoals *De magie van het huishouden* en *Twee vleugels van dezelfde vogel*, en treedt ze op als 'auteurscoach' voor hen die ook graag een boek willen schrijven.

Even per ongeluk als het spel zelf ontstond het NK blufscrabble. Ze twitterde erover en kreeg de vraag: wat is dat voor spel? Yoeke verwees naar haar website en opeens gingen allerlei mensen zich aanmelden voor 'het' toernooi.

Voordat ze het gesprek besluit met een hartelijk *yatsaar!* (6), wil Yoeke nog kwijt dat uit 'onderzoek' blijkt dat blufscrabblers ook bekende sinterklaas dichters zijn. Vandaar die datum van 26 november. Dan *fantafoneren* (7) de woorden toch al *ruimsops* (8).

NK blufscrabble, 26 november vanaf 12.00 uur in De Oude Viltfabriek, Arnhemseweg 47. Publiek is welkom.

- (1): opwindend, inspirerend.
- (2): samentrekking van 'Chi' (energie, enthousiasmerend) en 'mot' ('woord' in het Frans).
- (3): een langzaam opborrelende gedachte die steeds vrolijker wordt.
- (4): letterlijk: opnieuw speels maken. 'ludere' is Latijn voor 'spelen'.

Blufscrabble is Yoeke Nagel op het lijf geschreven. 'Het reludeert enorm.' PRIVÉFOTO

- 'Re' is 'opnieuw'. Reluderen in de betekenis van 'nieuwe spelre-gels maken' wordt ook goed gerekend.
- (5): 'snok' is de nabootsing van het geluidje in de keel als je iets zegt
- waar je eigenlijk nog aan twijfelt.
- (6): de mazzel!
- (7): kleurrijke optocht van vrolijke, maar abstracte fantasiegegevens.
- (8): copyright Stadsleven.

UIT DE COLLECTIE VAN JAN CAREL VAN DIJK

Aandeel van Gebouw Amicitia is een echt topstuk

Jan Carel van Dijk bezit een uitgebreide collectie boeken, documenten, prentbriefkaarten en memorabilia. In zijn verzameling staat één onderwerp centraal: Amersfoort. Met deze rubriek biedt de echte Keientrekker de lezer een kijkje in zijn keuken.

In de vorige aflevering zijn enkele Amersfoortse waardepapieren besproken. Een bijzonder exemplaar en topstuk in de verzameling is het bewijs van aandeel in het Gebouw Amicitia, waarin jarenlang de gelijknamige en thans 175 jaar oude sociëteit gevestigd was.

Alleen al de adressaanduiding op het document klinkt als uit een andere wereld: *Staannde op de wandelingen tusschen de Utrechtsche- en Slijkpoorten te Amersfoort*. Dat is met enige goede wil nog net te associëren met Stadsring, maar absoluut niet met een bijnaam als Koopgoot. Het begon allemaal in 1835, toen het Departement Amersfoort der Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen het college van b en w om medewerking verzocht tot het realiseren van een buitensociëteit dicht bij de binnenstad. In het gebouw, waarvoor men de plek al op het oog had, was tevens een ruime concertzaal gepland. Al

een jaar later kon een aandelenmissie uitgeschreven worden van 75 stuks à reden van 200 gulden, nu zo'n 90 euro. Omdat de opbrengst van 15.000 gulden niet genoeg bleek om de bouwkosten te dekken, moest er nog een aanvullende

obligatielening bij komen. De grond kreeg men aanvankelijk in erfpacht, maar een kleine 100 jaar later zou die voor slechts 500 gulden in eigendom overgaan. Amicitia is het Latijnse woord voor vriendschap en is veel gebruikt als benaming

voor sociëteiten, disputeren en andere gezelligheidsverenigingen. Vandaag de dag heeft men zo'n 350 uitsluitend mannelijke leden, waarbij aansluiting geschiedt op voordracht.

Sinds 1994 is men gevestigd in het voormalige kantoor der Rijksbelastingen aan de Prins Hendriklaan 15. Enkele jaren later werd het pand aan de Stadsring grondig gerenoveerd om er het huidige woon- en winkelcentrum van te maken. De historische gevel kon daarbij behouden blijven, ook al heeft dat destijds de nodige moeite gekost. Want tijdens werkzaamheden viel een deel om.

In de ruim 160 jaar tussen de eerste steen en de laatste renovatie heeft het gebouw een bewogen geschiedenis gekend. Niet alleen, omdat het Amersfoortse bioscoopconcern Jochem's Theaters er in een deel van het pand onder de naam Cinema Amicitia films draaide, maar ook vanwege de vele andere activiteiten en festiviteiten. Het afgebeelde programma van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst is daar een aardig voorbeeld van. Toen had men veel vaderlandslievend vertoon, niet vermoedend dat er nauwelijks tien jaar later de verjaardagen van Adolf Hitler gevierd moesten worden.